

POSTANOWIENIE

27 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Łochowski

na posiedzeniu niejawnym 27 czerwca 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa C.G. i M.G.
przeciwko A.W., M.W., M.C., M.F., K.F., P.C. i I.C.
z udziałem Prokuratora Okręgowego w Gdańsku
o zwolnienie od egzekucji,
na skutek skargi kasacyjnej Prokuratora Generalnego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z 25 kwietnia 2023 r., I ACa 727/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. znosi wzajemnie koszty postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Prokurator Generalny wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 25 kwietnia 2023 r., zaskarżając ten wyrok w części i wnosząc o jego uchylenie w zaskarżonym zakresie.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne: Czy skutki prawne przewidziane w art. 930 § 1 k.p.c. przy zaistnieniu zobowiązań dewelopera i uprawnień strony umowy deweloperskiej wskazanych w art. 22 ust. 1 pkt 18 i art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 września 2021 r. o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego mogą być uzależnione od wystąpienia okoliczności wynikających z dyspozycji art. 5 k.c.?

Ponadto skarżący wskazał, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w odniesieniu do zarzutu naruszenia art. 327¹ k.p.c.

W odpowiedziach na skargę kasacyjną pozwani wnosili o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, a powodowie poparli skargę kasacyjną oraz wnosili o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Sformułowane przez skarżącego zagadnienie prawne nie czyni zadość tym wymaganiom. Po pierwsze, jak zauważył sam skarżący, przedstawione przez niego zagadnienie prawne zostało rozstrzygnięte w wyroku Sądu Najwyższego z 14 lipca

2022 r., II CSKP 521/22, w którym przyjęto, że roszczenie z umowy deweloperskiej ujawnione w księdze wieczystej nie jest skuteczne przeciwko egzekucji prowadzonej z nieruchomości, gdyż wpis o wszczęciu takiej egzekucji nie oznacza powstania praw nabytych przez czynność prawną w rozumieniu art. 17 u.k.w.h. Skarżący nie przytoczył argumentów, które przemawiałyby za ponowną wypowiedzią Sądu Najwyższego w tej kwestii lub odstąpienia od stanowiska zajętego w powyższym wyroku.

Po drugie, nie jest prawidłowe sformułowanie przez skarżącego zagadnienia prawnego nawiązującego do art. 5 k.c., które ma przecież charakteryzować się abstrakcyjnością, wobec szczególnego charakteru tego przepisu. Należy przypomnieć, że zasady współżycia społecznego w rozumieniu art. 5 k.c. są pojęciem pozostającym w nierozłącznym związku z całokształtem okoliczności danej sprawy i w takim całościowym ujęciu wyznaczają podstawy, granice i kierunki jej rozstrzygnięcia w wyjątkowych sytuacjach, które przepis ten ma na względzie. Dlatego dla zastosowania art. 5 k.c. konieczna jest ocena całokształtu szczególnych okoliczności danego wypadku w ścisłym powiązaniu nadużycia prawa z konkretnym stanem faktycznym (zob. m.in. wyroki SN z 22 listopada 1994 r., II CRN 127/94, i z 2 października 2015 r., II CSK 757/14).

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone nią orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (zob. postanowienia SN z 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, i z 17 października 2001 r., I PKN 157/01). Skarżący powinien wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, widoczną *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (postanowienie SN z 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09). Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (postanowienie SN z 7 maja 2010 r., V CSK 459/09).

Skarżący nie wykazał, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Po pierwsze, nie może być skuteczny zabieg, którym się posłużył, powołując się

w ramach uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na naruszenie przepisu wskazanego w ramach podstaw kasacyjnych. Są to przecież dwa odrębne elementy konstrukcyjne skargi kasacyjnej. Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia SN: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08).

Po drugie, oparcie skargi kasacyjnej wyłącznie na zarzutach naruszenia przepisów postępowania nie pozwala na uznanie, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Skarżący w kontekście oczywistej zasadności skargi wskazuje tylko na naruszenie przepisu postępowania, tj. art. 327¹ k.p.c. Tymczasem skargę kasacyjną można oprzeć na naruszeniu przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, który ocenia się przez odniesienie konkretnego rozstrzygnięcia do podstawy materialnoprawnej orzeczenia co do istoty sprawy (zob. m.in. postanowienia SN: z 16 kwietnia 2019 r., I PK 115/18; z 21 grudnia 2021 r., IV CSK 615/21; z 31 sierpnia 2022 r., I CSK 3676/22). Oczywiście zasadność skargi determinuje więc konieczność uchylenia zaskarżonego orzeczenia, wynikającą z naruszenia przepisów prawa materialnego. Zatem oparcie argumentacji wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania tylko na naruszeniu przepisów postępowania – w przypadku zaskarżenia orzeczenia co do istoty sprawy – jest niewystarczające, nie pozwala bowiem na stwierdzenie, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Po trzecie, od 7 listopada 2019 r. (zob. ustawę z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw) treść uzasadnienia postanowienia sądu drugiej instancji rozstrzygającego apelację jest w wyczerpujący sposób uregulowana w art. 387 § 2¹ k.p.c. Sąd drugiej instancji może zatem na płaszczyźnie konstrukcji uzasadnienia orzeczenia dopuścić się jedynie naruszenia art. 387 § 2¹ k.p.c. (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z 13 września 2022 r., II CSKP 709/22). Artykuł 387 § 2¹ k.p.c. jest przepisem

szczególnym względem art. 327¹ k.p.c. Sąd Apelacyjny nie mógł wobec tego naruszyć art. 327¹ k.p.c., gdyż przepisu tego w ogóle nie stosował – tym samym rzekome naruszenie wspomnianej regulacji nie mogło przekładać się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Ponadto, łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego lub potrzebą wykładni przepisów jest wykluczone. Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał już uwagę, że jednocześnie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów) generalnie wyklucza przyjęcie, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Nie jest możliwa sytuacja, w której wyrok jest oczywiście wadliwy, a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 listopada 2013 r., I UK 291/13). Co jest sporne nie może być przecież oczywiste (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 kwietnia 2014 r., V CSK 383/13).

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Stosownie do art. 398¹⁸ k.p.c. w razie wniesienia skargi kasacyjnej przez Prokuratora Generalnego koszty procesu w postępowaniu kasacyjnym podlegają wzajemnemu zniesieniu.

[a!]

(M.M.)

